

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 89

Číslo 27

5. července

Cena: 7 Kč

K 388. VÝROČÍ POPRAVY 27 PŘEDSTAVITELŮ STAVOVSKÉHO ODBOJE

Tradiční shromáždění k výročí poprav 27 představitelů stavovského odboje 21. června 1621 se konalo ve výroční den v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze a u pamětní desky se jmény popravených na Staroměstské radnici. Shromáždění se konalo pod záštitou primátora hlavního města Prahy MUDr. Pavla Béma a s podporou starosty Městské části Praha 1 ing. Petra Hejmy. Uspřádala ho řada organizací - Město Mnichovo Hradiště, Kostnická jednota, historická společnost VERITAS, Sdružení Exulant, Masarykova společnost a další. Na organizaci se už tradičně podílí i naše církve a celé setkání moderuje náš bratr farář Mgr. Jan Židlický.

V chrámu sv. Mikuláše zahájil úvodním slovem starosta Prahy 1 ing. Petr Hejma. Přednášku o historickém pozadí vydání Majestátu Rudolfa II. (400. výročí této události si v těchto dnech připomínáme) přednesl Mgr. Eduard Havránek, historik z Mnichova Hradiště. K událostem promluvil bývalý děkan Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy prof. ThDr. Jakub Trojan. Ten mj. připomněl naši dlouholetou tradici v náboženské svobodě i boje za svobodu svědomí. Zmínil Kutnohorský sněm, který už v roce 1485 vyhlásil, že každý člověk může hledat spasení

tam, kam ho vede vlastní svědomí. „Evropu jsme tak předběhli o několik století,“ uvedl prof. Jakub Trojan a dodal, že duchovní statek se udržuje především mravními hodnotami. Měli bychom mít stále na zřeteli, že národ bez paměti je oslaben ve své podstatě. Dobu po Bílé hoře přirovnal k období totality, kdy tenkrát stejně jako v nedávné době vládla jediná ideologie a kdo se nechtěl podřídit, musel se vystěhovat do ciziny. Prof. Jakub Trojan také připomněl Pavlovu epištolu Galatským, kde je uvedeno, že všichni jsme povoláni ke svobodě. Přednášky byly prokládány částmi Mesiasše od G. F. Händla v podání sólistky Státní opery Jany Horákové Levicové za varhanního doprovodu prof. Bohumíra Rabase. Shromáždění se kromě tisícovky přihlížejících zúčastnili i představitelé politického života (první místopředsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Miroslava Němcová, senátorka Daniela Filipiová, poslanec Evropského parlamentu Jan Zahradil a další, kteří vystoupili s krátkými projevy. Náměstkyně primátora Marie Kousalíková připomněla, že postupně přicházíme o občanské svobody a mnohý z nás to ani nepostřehne. Pietní akt byl ukončen slovenskou a českou státní hymnou.

(red)

PŘED 500 LETY SE NARODIL JAN KALVÍN

Narodil se v Noyonu v Pikardii v severovýchodní Francii 10. července 1509 rodičům Cauvinovým jako čtvrté dítě. Protože otec byl biskupským tajemníkem a kapitulním prokurátorem, získal už 12letý hoch příjem z jednoho chrámového oltáře. Ve 14 letech odešel do Paříže studovat na Sorbonnu, naučil se latinsky a absolvoval základní fakultu svobodných umění. Přitom se v různých studentských kroužcích seznámil s reformními myšlenkami Erasma Rotterdamského a Martina Luthera.

Protože v rodině zatím došlo k napětí s církví (otec i bratr Karel - kněz byli exkomunikováni), Jan místo původního úmyslu stát se knězem šel studovat práva do Orléansu a pak Bourges. Toto právnícko-kázeňské myšlení se později projevovalo i v jeho víře a teologii. Od r. 1532 byl opět v Paříži, kde studoval biblické jazyky a ovlivnil svými reformačními názory znění přednášky rektora univerzity - lékaře M. Copa. Vyvolalo to pronásledování, před nímž i Kalvín (jak své jméno upravil) uprchl a skrýval se u svého přítele v Angouleme. Tam napsal "**Krátká křesťanská napomenutí**", která se stala základem pro jeho slavnou "**Instituci křesťanského náboženství**", dokončenou v pohraniční a reformační Basileji. V ní podle osnovy Lutherova Malého katechismu probral základy křesťanské víry: Desatero, Apoštolské kredo, Otčenáš, svátosti, křesťanskou svobodu a moc církevní i státní. Vedle toho napsal předmluvu k francouzskému překladu Bible svého příbuzného Olivétana (který 1535 vydali Valdenští) a v létě k **Instituci věnování francouzskému králi Františku I.** Kniha vyšla na jaře 1536 latinsky a pak francouzsky, a bě-

hem dalších let a vydání byla autorem stále doplňována.

V létě se na přemlouvání reformačního kazatele Farel Kalvín zastavil v Ženevě a způsobil přístupy řady občanů i kněží na stranu reformace. Na podzim předložili městské radě ke schválení články o organizaci církve, v nichž m.j. žádali, aby všichni, kdo nové kredo nepřijmou, byli z města vypovězeni a aby nehodným směl kněz odmítnout vysluhovat svátost večeře Páně. Právě pro otázku kázně narazili na odpor u části občanů, kteří se bránili svým nárokem na svobodu svědomí. Ve volbách v únoru 1538 odpůrci vyhráli a m.j. stanovili, aby večeře Páně byla vysluhována (po luthersku) opět hostií, a Kalvín s Farelem byli vypovězeni. V létě se Kalvín usadil ve Štrasburku, pečoval o francouzské uprchlíky a svému příteli de Tilletovi, který ho vyzýval k návratu do římské církve, písemně ospravedlňoval své jednání. Žil v té době nuzně, ale po roce si ve Štrasburku opatřil občanské právo a získal i kaplanství v tamním klášteře. Zatím napsal kardinál Sadolet z francouzského Carpentrasu ženevským, aby se vrátili k Římu. Protože měšťané nedovedli odpovědět, požádali Kalvína o pomoc. Ten ji sepsal v šesti dnech a Ženeva ji 1. září 1539 odeslala Sadoletovi.

Z podnětu přátel Kalvín v té době uvažoval o sňatku a v srpnu 1540 se oženil s vdovou po holandském křtenci Ideletou de Bure, s níž žil v rodinné pohodě 9 let (měli spolu 2 děti, které však záhy zemřely). V Ženevě Kalvín se svým řádem chyběl - a tak ho stoupeni vyzývali, aby se vrátil. Ale on odmítal a doporučoval místo sebe jiné kazatele. Sledoval totiž vývoj refor-

mace i v Německu a nesouhlasil plně jak s lutherstvím, tak s kazateli zwingliánskými. Štrasburský Bucer byl velmi tolerantní a usiloval o vzájemné sblížení - a těchto jednání se účastnil i Kalvín. Byl dokonce na říšském sněmu ve Wormsu a 1541 s katolíky v Řezně. S Melanctonem si rozuměli zejména v otázce večeře Páně (ale později mu Kalvín vyčítal, že je bázlivý a málo rozhodný).

Do Ženevy se Kalvín vrátil natrvalo až v září 1541 a především tam vybudoval s radními nové církevní zřízení: Kolem jednotlivých kostelů byly zřízeny obce, v nichž o duchovní úroveň a životní styl věřících pečují i určení laici. Církvi je organizována i sociální pomoc, ale jsou omezeny tance, zábavy, hra v karty apod. Celoměstské otázky rozhoduje dále konsistoř - a to nejen v otázkách mravnostních, ale i politických. Kalvínovým návrhům se bránili i někteří radní občané, protože viděli, jak důsledkem toho roste pokrytectví: Moc a trest sice zabrání řadě výstřelků, ale lidská srdce a smýšlení nezmění! Vposledu šlo o to, zda církev má zasahovat do života člověka víc než jen kázáním, zda smí nejen odmítnout posloužit provinilci večeři Páně, ale dokonce ho exkomunikovat. To v Ženevě tehdy znamenalo vypovědět z města - což si osobovala městská rada. Konkrétní konflikt vyvolal 1546 případ tiskaře Ameauxe. Pro vyhrůžný list na kazatelně byl v červnu 1547 popraven J. Gruet. Dlouhé spory byly s mladým představitelem města Perrinem a dalšími, a znovu 1552, kdy se starousedlíci postavili proti přistěhovalectví francouzských utečenců. Kalvín to leckdy řešil veřejně na kazatelně - a

Dokončení na str. 3

Setkání křesťanských žen

V Rychnově nad Kněžnou skončilo v neděli 14. června čtyřdenní 10. setkání 21 protestantských žen ze tří zemí - Polska, Sasko (Německo) a České republiky. Jak uvedla sestra farářka Alena Naimanová, organizátorka letošního setkání (ta se konají střídavě ve Varšavě, Drážďanech a Rychnově nad Kněžnou, u nás naposledy před 4 lety), letošní program byl zaměřen na tři okruhy. Tím prvním bylo poznání míst, spojených s Jednotou bratrskou. Druhým okruhem byla biblická práce na téma **Jákovova žena Lea** (prababička Mojžíše, vůdce izraelského lidu, dále krále Davida a Ježíše) a na to navazující seminář. Třetím okruhem byly informace o životě žen v tamních sborech.

Setkání, jehož částí byly i dvě procházky Rychnovem (s návštěvou kolowratského zámku a staré zvonice s Kryštofem, třetím největším zvonem v Čechách, i zastavením u sousoší představitelů Poláčkovy knihy *Bylo nás pět* a na závěr u pamětní desky obětí holocaustu před synagogou), se zúčastnily členky Evangelické lutherské církve v Sasku, Evangelické lutherské církve v Polsku, Evangelické reformované církve v Polsku a Církve československé husitské.

Text a foto: PhDr. Josef Krám

Z kazatelského plánu

5. neděle po svátcích svatodušních

Cyril a Metoděj

Jestli myslíme na soluňské bratry jako na postavy křesťanských počátků v našich zemích, pak budeme myslet správně na podkladě epistolního textu: "Nepočínáme si chytrácky, neprovozujeme lži s Božím slovem, ale zřetelně mluvíme pravdu."

Nezřetelně křesťanství už tady totiž bylo. Byl tu jakýsi křest vodou, ale od svých křtítelů se tehdejší naši předkové nenaučili Krista ani znát, ani respektovat. Jinak by Rostislav ve své žádosti o věrozvěsty nebyl mluvil o jakémisi hrubém křesťanství ve své zemi.

Apoštolská dvojice ze Soluně přišla mezi ty, o nichž se pavlovsky dalo říci, že uvěřili čirou náhodou. Důvodem byly spíš církevně-politické zřetele než křest Duchem svatým a ohněm. Snad byly už modly skáceny. Na jejich místa přišla sošná božstva jiná. Ta nedokázala ani navodit novou zbožnost ani novou mravnost. Teprve v soluňských bratřích přicházejí ti, kdo nalévají nové víno do nových měchů. Ježíš Kristus činí všechno novým. Pod jejich vedením platí: "ano-ano, ne-ne", i apoštolské: "Varujte se modlářství!"

Vstup: Iz 61,1-3a

Tužby:

2. Za víru čistou a pravdivou, mocnou ve vyznání i v životě...
3. Aby naše rozhodování bylo vždy statečným a nesmlouvavým příznáním se k Ježíši jako Spasiteli...

Epištola: 2 K 4,1-7

Evangelium: L 10,1-9

K obětování: 1 J 5,19-21

K požehnání: 2 K 6,16b

Modlitba:

Sláva ti, Králi věčný, co jsi právě učinil mezi námi. Chválu a čest vzdáváme za trvalé dílo tvého Ducha od času příchodu slovanských věrozvěstů. Prosíme, aby tvé svaté požehnání nás provázelo na našich apoštolských a svědeckých cestách ustavičně. Amen.

Vhodné písně: 16; 42

Mistr Jan Hus – 6. července

Hospodin nestrpí domů znesvěcených. Ponesou na sobě v této časnosti znamení jeho odsouzení. Soud s konečnou platností ocení a neomylně potvrdí svatost těch, kdo na jeho zjevení odpověděli srdcem a přilnuli k jeho Slovu láskou a poslušností. Kdo do sebe vtíral čistotu ospravedlněných, bude od ohně Abelova po ohně kacířských hranic vidět vždy obětí dominantu na Golgotě. Pýcha, která předchází pád, je svrchovaně nevlastní těm, kdo proměnili svá těla žhavostí víry, naděje a lásky v oběť zápalnou. Netřeba se proto ptát, kdo zapálil hranici na břehu Rýna. Sama se vznala žhavostí kněze věrného, kterého strávila horlivost o dům Boží.

Vstup: 2 Pa 24,17-22

Tužby:

2. Aby kněžstvo své církve obdařil horlivostí ve službě a láskou ke své velikosti a svatosti...
3. Aby pokora a trpělivost, víra s ovocem lásky a s vyhlídkou naděje naše obecné kněžství neustále provázela...

Epištola: Sk 5,25-42 nebo 2 Tm 4,1-8

Evangelium: Mt 23,29-38

K obětování: Mt 10,16-22

K požehnání: Ž 31,1-4

Modlitba:

Děkujeme, Pane, že probouzíš v církvi svědky, kteří ukazují na tvého Syna jako jedinou, skutečnou Pravdu. Oni v síle Ducha varují i před bludným scestím. Ukazují nám, co znamená náležet Pánu v životě i smrti. Kéž se k památce kostnického mučedníka neháldíme jen slovy. Dej nám sílu a odvahu, abychom po jeho příkladu vždy a všude vyznávali pravdu, podle ní žili a uměli ji držet a bránit. Prosíme dnes i za naši Církev československou husitskou, ať je hodna svého jména a lidu této pozemské vlasti ať nepřestane být solí a světlem. Amen.

Vhodné písně: 158; 286 nebo 17; 144 nebo 123

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Naše církve náležejí k reformacním církvím, které mají za základ zbožnosti Písmo svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny. Proto postupně předložíme několik programů pro ty věřící, kteří se doma sami chtějí s Bibli. Věříme, že tato četba je bude inspirovat k zamýšlení a modlitbě.

(pokračování z minulého čísla)

Jestli ve víře setrváš, bude se rozhojňovat tvé poznání a prohlubovat vnímavost pro Boží věci, a také se rozhojní tvoje láska.

Fp 1,9-11

Zde vidíme rozdíl mezi poznáním vědeckým a poznáním ve víře. Poznání Boha a Ježíše je spojeno s láskou.

1 J 4,7-8.20

Kdo nemiluje, nezná Boha. Ježíš praví: „Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým.“ Ve stejném duchu je psán list Janův: „Kdo řekne: Já miluji Boha, a přitom nenávidí svého bratra, je lhář.“

J 13,35

Poznání Krista je spojeno s poslušností. „Kdo říká 'Poznal jsem ho' a jeho přikázání nezachová, je lhář.“

1 J 2,3-4

Naše poznání Boha a jeho duchovního světa je jen částečné – jsme omezeni svou tělesností. Teď vidíme jen jako v zrcadle, jen v hádance. Potom poznáme plně, až uvidíme Boha tvář v tvář.

1 K 13,9-10.12; Jb 42,5

Ti, kdo poznali Ježíše, mají naději na věčný život.

J 17,3

Na konci vyhled ke slavné budoucnosti mesiášského království. Je to nádherný obraz času, kdy země bude naplněna známostí Hospodina. Nový zákon zvěstuje, že tato vize starozákonního proroctví se může uskutečnit novou smlouvou, která je v Ježíši Kristu. – Zatím je tato zvěst pouhým naším přáním. Pomysleme na dnešní ateismus našeho národa. Zjevení Boha ve stvoření lidem k uverění nestačí.

O zjevení Boha v dějinách Izraele se nezajímají. Co v tomto světě nevěry můžeme udělat my? Je tu jediná možnost: v osobním svědectví ukazovat na zjevení Boha v člověku – v osobnosti Ježíše Krista. Svět potřebuje jeho lásku.

Iz 11,9; Abk 2,14;

Jr 31,34; Žd 8,7-13

Půst

Pod slovem "půst" si představíme buď nedostatek jídla anebo dobu, kdy se člověk dobrovolně vzdá jídla, případně pití.

Nad Písmem

PÍSMO I HISTORIE MLUVÍ

L 10,1–9

Na tuto neděli připadá svátek Cyrila a Metoděje. Od školních let všichni vědí, že přišli na žádost knížete Rostislava ve složitém období zápasu o moc světskou i duchovní ve střední Evropě. Po málo úspěšné irskotské misií v tomto prostoru přicházeli na Moravu misionáři z Bavorska i z Itálie a Dalmácie. Za knížete Mojmir I., předchůdce Rostislava, křtil Moravany pasovský biskup. Ovšem pohanství ustupovalo křesťanství se značným odporem a samo křesťanství mělo drsný charakter.

Rostislav měl jistě i politické pohnutky, když se obrátil na byzantského císaře Michaela III., a tím také na patriarchu Fotia, aby na Velkou Moravu vyslal křesťanské misionáře, ale vedle záštity před mocnými ambicemi Franků šlo o křesťanskou kultivaci středoevropské oblasti. K tomu Konstantin a Metoděj přispěli mírou nedocenitelnou, když Konstantin vytvořil originální písmo pro užívaný slovanský jazyk. Přeložili do něj evangelia, některé modlitby i řeckou liturgii Jana Zlatoustého, na niž byli z domova zvyklí. Přeložili však i římskokatolickou liturgii Řehoře Velikého. Jejich významným úkolem bylo vyškolit a k vysvěcení připravit žáky domácího původu.

Zprostředkování křesťanství domácí řečí a písmem bylo úspěšné. Slovanská bohoslužba byla uznána papežem. O misi Cyrila (jméno přijal v klášteře) a Metoděje můžeme mluvit jako o sadbě Hospodinově k jeho oslavě. Že byl v působení soluňských bratří při díle Duch svatý, svědčí mimo jiné podivuhodně krátká doba, během níž Metoděj přeložil celé Písmo svaté za velmi pohnutých okolností. Byl krivě

obviněn u kurie a soudnímu procesu unikl úmrtím. Jeho žáci pak byli vyháněni, prodáváni do otroctví, zbylí asi přestoupili k latinskému ritu.

Ze všeho, co kdy Konstantin a Metoděj činili, je zjevné, jak měli Písmo svaté za Boží zjevení a Boží nástroj. Odtud vede přímá spojnice k Husovi a první české reformaci – husitské. Bez pochyb můžeme na oba svaté muže vztáhnout slova 2. listu Korintánům 4,1–5: „...když nám byla z Božího slitování svěřena tato služba, nepoddáváme se skleslosti. Nepotřebujeme skrývat nic nečestného, nepočínáme si lstivě ani nefašujeme slovo Boží, nýbrž činíme pravdu zjevnou, a tak se před tvář Boží doporučujeme svědomí všech lidí. Je-li přesto naše evangelium zahaleno, je zahaleno těm, kteří spějí k záhubě. Bůh tohoto světa oslepil jejich nevěřící mysl, aby jim nevězešlo světlo evangelia slávy Kristovy, slávy toho, který je obrazem Božím. Vždyť nezvěstujeme sami sebe, nýbrž Krista Ježíše jako Pána, a sebe jen jako vaše služebníky pro Ježíše.“ Pán Ježíš posílal učedníky – misionáře „...po dvou do každého města i místa, kam měl sám jít.“ Ve dvojici vyslal i soluňské misionáře na Moravu, aby tam s nimi sám přišel. Bratrské dvojici záleželo jen na tom, aby přinášeli Krista bez ohledu na tehdejší mocenské zájmy a boje. To je třeba umět a dělat i dnes, kdy Ježíše společnost potřebuje neméně. Jako tehdy, i dnes je „žehň mnohá, dělníků málo. Proto prostě Pána žně, ať vyše dělníky na svou žehň“. Naléhavost této Ježíšovy výzvy činí zřejmou Jeho vyslání: „Jděte! Hle, posílám vás jako ovce mezi vlky.“ Máme přicházet a vstupovat s pozdravem pokoje. Tako-

Starý zákon

Dobrovolný půst

Před setkáním s Bohem

Mojžíš před přijetím Desatera byl s Hospodinem 40 dní a 40 nocí, chleba nejedl a vody nepil a psal na desky slova smlouvy, Desatera Božích přikázání.

Ex 34,27-28; Dt 9,9

Elijáš na útěku před královnou Jezabelou je vyslán Hospodinovým andělem na dlouhou cestu. V síle andělova pokrmu šel 40 dní a 40 nocí k hoře Boží Chorébu, kde se u vchodu do jeskyně setkal s Hospodinem.

1 Kr 19,1-18

Daniel v postu, zmíněném rouchu a popelu prosí Boha o smlouvaní pro Jeruzalém, který je v troskách. Pak se dostane vidění anděla Gabriela.

Da 9,1-3.20n

Daniel před viděním u velké řeky zvané Cjidekel nevezal do úst maso ani víno po celé tři týdny.

Da 10. kap.,

zejm. verše 1-3.11-12

Texty vybrala:

Jiřina Kubíková

(pokračování příště)

vý pozdrav je nabídkou smíření s Bohem a sdílení života v dobré vůli a souladu. Kde Kristovy vyslance neodmítnou, obdrží Ježíšův pokoj pro svou existenci, tak nepokojnou, ustaranou a ohroženou, jak tomu ve světě je. Nastane uzdravování neduhů duchovních, duševních i tělesných. Tak bude potvrzeno ohlášení: „Přiblížilo se k vám království Boží.“

Kdo přijal pozvání do Božího království, žije v církvi, která je jeho závadkem uprostřed Bohu odcizeného světa. „Víme, že jsme z Boha, kdežto celý svět je pod mocí Zlého. Víme, že Syn Boží přišel a dal nám schopnost rozeznávat, abychom poznali, kdo je pravý Bůh. A jsme v tom pravém Bohu, protože jsme v jeho Synu, Ježíši Kristu. On je ten pravý Bůh a věčný život.“ Přitom důrazně: „Děti, varujte se modlářství,“ bylo aktuální pro Izrael, prvokřesťanskou církev, v době slovanských věrozvěstů a je i dnes. Modly jsou svůdné. Neochvějně dodržujeme první přikázání Desatera. Slovo Boží nám předané je nekompromisní i láskyplné: „Jaké spojení chrámu Božího s modlami? My jsme přece chrám Boha živého. Jak řekl Bůh: Budu přebývat a procházet se mezi nimi, budu jejich Bohem a oni budou mým lidem.“

Stanislav Jurek

**Svatý Bože,
určil jsi nám
místo v dějinách světa
a my si žádáme,
aby nás Duch svatý
uschopňoval plnit
tebou dané poslání.**

KOMENTÁŘ K ZÁKLADŮM VÍRY – K DISKUSI VIII

KRISTOVA PŘÍTOMNOST VE VEČEŘI PÁNĚ

(Stručný komentář IV. 9)

Text Základů víry:

330. Je Ježíš Kristus přítomen večeři Páně jen při společné večeři Páně?

Ježíš Kristus je při společné večeři Páně přítomen obci jako hlava svého těla zvlášť významným způsobem, ale chce být věřícím přítomen při každém shromáždění a společném jídle, je-li to obecenství v jeho jménu.

Mt 28,20; Zj 3,20

331. Jak je Ježíš Kristus při večeři Páně přítomen?

Ježíš Kristus je při večeři Páně přítomen v moci Ducha svatého těm, kdo v něho věří a vírou jej přijímají v jednotě srdcí s ním.

Ef 4,15; Ř 8,9-10; J 15,5

332. Je Ježíš Kristus přítomen v chlebě a víně?

Ježíš Kristus není přítomen v chlebě a víně, ale přichází do našich srdcí skrze svátostnou zvěst, jíž chléb a víno slouží.

Komentář:

Kristova svátostná přítomnost představuje tajemství, které není plně postižitelné lidským rozumem, neboť jej nekonečně přesahuje. I zde bude každá výpověď nedostatečná a nedokonalá.

Církev československá husitská respektuje způsoby, jakými různé církevní tradice vyjadřují toto tajemství Kristovy přítomnosti ve svátosti večeře Páně. Sama pak vyznává reálnou přítomnost Krista v této svátosti. Věříme, že se Kristus s celým svým spásným dílem stává na základě svého příslibu mocí Ducha svatého v liturgickém úkonu večeře Páně osobně a zcela jedinečně přítomným, vydává se Otcí i nám a jedná s námi a uprostřed nás k naší spáse a ke spáse všech povolanych.

Věříme, že se křesťanské obci i jednotlivým křesťanům dostává přijímáním této svátosti s vírou reálné účasti na Kristu a jeho díle spásy.

V myšlení západního křesťanstva došlo k oddělení svátostí od liturgického konání církve a také k jednostrannému důrazu na živly večeře Páně. Teologické důrazy Církve československé husitské vyjádřené též v Základech víry v čl. 332 vnímáme jako kritickou reakci na výše uvedený jednostranný důraz na eucharistické živly.

I když záměr Základů víry chápeme, neshledáváme v současnosti důvody k vyloučení živlů z okruhu svátostné přítomnosti Krista. Nositelem Kristovy svátostné přítomnosti je nejen společenství církve a jím konaný liturgický úkon, nýbrž také chléb a kalich s vínem jako viditelné znamení přítomného Krista i naší účasti na jeho oběti a díle.

Pokračování příště

Blahopřání jubilantovi

Významného životního jubilea se dožívá 10. července bratr farář Josef Špak. Každý, kdo ho trochu blíže poznal, moc dobře ví, že nemá rád, když se mu říká emeritní patriarcha, protože naše církve ve skutečnosti tento titul ve svých řádech nemá. Když skončilo jeho funkční období VI. patriarchátu, rozhodl se pomoci své církvi tam, kde je mu nejlépe - na faře. Dostal místo, které mu asi nikdo nezávidí. Náboženská obec Praha - Strašnice má totiž sbor na zrušeném evangelickém hřbitově, který byl celý zarostlý křovisky a plevellem a kde se v hrobkách usadili bezdomovci. Ve sboru je třeba pomalu i v létě každou neděli ráno zatopit, aby se mohly konat bohoslužby. Jakmile však začnou, každý přestane toto prostředí vnímat. Slyšet a zazpívat si společně liturgii i písně a vyslechnout pečlivě promyšlené a připravené kázání i účast na společné večeři Páně je zážitek, na který se nezapomíná. Bratr farář Josef Špak své církvi slouží nejen jako farář. Vede liturgický sněmovní výbor, je členem věroučné sekce naukového výboru, každý rok si udělá čas na varhanický kurz, který duchovně vede, pořádá pravidelné kurzy pro osvětlení těla a duše v Železné Rudě nebo v Janských Lázních... Ze srdce mu přejeme, aby ještě mnoho let mohl ve zdraví své církvi sloužit.

Za všechny přátele Helena Bastlová

PŘED 500 LETY SE NARODIL JAN KALVÍN

Dokončení ze str. 1
většinou prosadil své, ač byl vybízen k mímosti i z okolních měst. Během pěti let bylo v Ženevě popraveno 68 lidí.

Spory měl však Kalvín s řadou lidí i pro čisté teoretické, věroučné otázky. Tak byl proti bývalému generálovu kapucínů B. Occhinovi, který po útěku z Itálie hledal útočiště v Ženevě. Se Seb. Castelliem se hněval kvůli jeho překladu Nového zákona a jistým věroučným otázkám, takže ten se odstěhoval do Basileje. Pro svůj odpor proti Kalvínovu učení o předurčení (k spáse nebo k zavržení), které kritizovala řada jeho současníků, to vypovězením z Ženevy odnesl vážený lékař, dříve karmelitánský mnich Jérôme Bolsec. Odmítnutí tělesné přítomnosti Kristovy na nebi a současně ve svátosti, a podpis Consensu Tigurinu 1549 dohodou se zwingliány vyvolaly ostré útoky lutherských orthodoxů (a rozdělení reformace, které trvá leckde dodnes). Ale vrcholem Kalvínovy suverenity byla r. 1553 poprava Miguela Serveta.

Mladý výbušný Španěl (nar. 1511) studoval ve Francii právo a lékařství a sledoval současné náboženské spory. Došel k rozhodné kritice tradiční teologie a byl odpůrcem učení o Boží Trojici, takže o tom napsal pod pseudonymem dvě knihy. R. 1536 přišel do Paříže, dokončil lékařská studia a objevil malý krevní oběh (zveřejněno až v roce jeho smrti). Koncem r. 1545 přes knihkupce v Lyonu poslal Kalvínovi svou kritiku Instituce. Kalvín mu odpověděl, ale dál s ním odmítl polemizovat. Ve svém náboženském sporu s příbuznými v Lyonu však Kalvínův sekretář Trie jim poslal několik Servetových dopisů - jako doklad, že bludy se nešíří z Ženevy, ale z Lyonu. Servet tam byl počátkem dubna 1553 zatčen, podařilo se mu uprchnout - ale šel do Ženevy! Tam se nijak neskryval a veřejně debatoval, až na Kalvínův podnět (i když písemně udání podal tajemník Trie!) byl v srpnu uvězněn. Byl několikrát vyslýchán, měl napsat k posouzení další reformační farář

řím svou věroučnou obranu - a on v ní na Kalvína zaútočil. V polovině října se sešly posudky - Servetovi naprosto nepříznivé. V následujícím čtyřdenním procesu byl (se svými knihami) odsouzen k smrti upálením. Když ho 27. října Kalvín a Farel znovu navštívili, neodvolal - a tak byl upálen.

R. 1555 byla v Ženevě odstraněna a potrestána protikalvínská strana a byl přijat nový zákon, podle něhož měla sice formální a výkonnou moc městská rada = stát, ale vždy podle stanoviska církevní konsistoře. Je přirozené, že v pozadí jejího posudku stál vždycky Kalvín. V těchto letech na vzniklé univerzitě vykládal několikrát týdně Písmo a kázal (latinsky či francouzsky). Jeho spisy jsou dnes uspořádány v 59 silných svazcích edice *Corpus reformatorum*, z toho jen zachovalá korespondence (někdy i pod pseudonymem) čítá 10 svazků. Ovlivňoval tak osobní či státní a náboženské problémy i daleko za hranicemi. Vždy kladl důraz na Zákon, řád a kázeň, neboť tak se ve společnosti i v církvi snáze udržoval řádný, mravný život.

Vší Kalvínově bystrosti a úrovni však nestačily síly tělesné. Trpěl bolestmi zařívacího ústrojí, potížemi s dýcháním a často zimmicí tak, že se leckdy neudržel na nohou, studoval v posteli a mohl své myšlenky jen diktovat.

Vyhublý na kost kázal naposled 6. 2. 1564. Svůj nevelký majetek odkázal svému bratru Antonínovi a jeho dětem, pokladně pro chudé a škole. Svůj hrob zakázal označit pomníkem a 27. 5. 1564 večer klidně zemřel.

Hodnocení jeho života vyjádřili Kalvínovi reformovaní potomci v Ženevě r. 1903 vztyčením tohoto památníku: „Dne 27. října 1553 zemřel na hranici v Champelu Michael Servet z Villanovy v Aragonii, narozený 29. září 1511. Jsouce uctívá a vděční synové Kalvína, našeho velikého reformátora, ale odsuzující blud, jež on sdílel se svou dobou, a pevně se držíce svobody svědomí podle pravých základů reformace a evangelia, vztyčili jsme tento smírčí pomník.“

Radek Hobza

JDEME K POHANŮM DNEŠNÍ DOBY?

Slovanští věrozvěstové byli pro naše předky posly Božího evangelia. Evangelium, řecké slovo, znamená radostná zpráva, nebo také dobré poselství. Poselství pro naše pohanské předky, že nejsou ve svém životě zmítáni náhodným vlivem přírody, modlami, svými pohanskými slovanskými bůžky, ale že jsou cenní pro Hospodina, jediného Boha a Pána celého vesmíru. Poselství lásky ve vztazích skrze Pána Ježíše Krista. Poselství, které potřebuje slyšet každý člověk, pro svoji ochranu a změnu života.

Byli to také vyslanci, kteří zvěstovali Slovo v našem tehdejší jazyce. Ve staroslovanštině. Nejenom v latině, která tehdy byla jazykem vzdělanců a spojovatelkou tehdejších etnik a národů. Co nám mohou dnes C + M říci? TO základní, co říká Kristus, JDĚTE a zvěstujte evangelium všem národům, čiňte mi učedníky. To je výzva i pro nás. Jistěže nemůžeme a nechceme ze své víry dělat frašku, jít a vyzváňet na zvonky lidí, jak to dělají někteří sektáři. Ale Duch svatý, ten Duch pravdy nám poradí, kdy, jak a komu co říci... Tu dobrou zprávu o záchraně, o spasení. Jak nejenom říkat slovo,

ale svými postoji a především svědectvím života. A to člověka něco stojí. Také C+M vyšli do neznáma, měli jisté představu, měli svůj plán, měli s sebou Písmo, své zkušenosti, požehnání od svého představeného, ale šli do NEZNÁMA. Co tím chci říci? Vždy, když nás Bůh povolá, zavolá, vyšle, inspiruje k tomu, abychom VÍRU, evangelium někomu předali, je to krok do neznáma. Nevíme, jaká bude reakce, zda nám doslova nejde o život, zda ti, kteří mají slyšet tu dobrou zprávu, jsou ochotni to vyslechnout, jestli se proti nám neobráť v hněvu a dokonce s násilím... Je to riziko! Přesto Kristus jasně říká: JDĚTE! Musíme změnit naše paradigma, místo PŘIJĚTE do sboru, do kostela, my máme slyšet hlas Kristův: JDĚTE! ZÍSKÁVEJTE MI UČEDNÍKY!

Vždyť to je práce pro faráře, pro duchovního, pro misionáře, ne pro nás, namítnete. Máte pravdu v tom, že duchovní je vyslancem Božím. Ale my všichni jsme, jak říká Písmo: "královským kněžstvem", všichni jsme vyslanci Boží, tam, kde žijeme, bydlíme, pracujeme, studujeme, odpočíváme. Jsme vyslanci doslova mezi pohany. Lidé

dneška jsou nejen stylem života (což my někdy také), ale myšlením, POHANĚ. A není žádnou "pohanou" to o nich říci. My jsme, či máme být, misionáři všude, kde zrovna jsme. Jestliže jsme naplněni Božím slovem, jestliže vyznáváme: "Nežiji již já, ale žije ve mně Kristus", má to na nás být vidět. To je poslání církve, to je poslání každého z nás. C+M nám ukazují cestu. Vyšli, nebáli se, zvěstovali, učili, svědčili, budovali církev. I my se máme ptát: „Pane Bože, Hospodine, jak já ti mohu být prospěšný pro druhé, pro pohany v mé rodině, pro pohany v mém domě, pro pohany v mém zaměstnání, pro pohany v mé škole, v mém domově důchodců kde bydlím? Ať je na mně vidět tvá láska, Pane Ježíši, vši, já moc neumím mluvit, ale ať je na mně poznat, že ti patří, že můj život je radostný, že už nemusím podléhat různým žvlům, různým špatným správám, zvěstem, katastrofám, že žiji ZVĚSTÍ o tvém království Dobra, Pravdy a Krásy! Ať tu radost co mám, získávají i druzí!"

Nebo jsme, sestry a bratři, přesvědčení, že lidé o Pánu Bohu vědí? Ano, Dokončení na str. 4

ZPRÁVY

Ekumenické bohoslužby

Srdečně zveme na ekumenické bohoslužby k výročí mučednické smrti M. J. Husa, které se konají 6. července od 9.30 h na Kozím Hrádku u Tábora. Kázání bude profesor systematické teologie dr. Jan Štefan z Československé církve evangelické.

(eč)

Celocírkevní soutěž

U příležitosti jubilejního roku 2010 vyhlašuje Ústřední rada Církve československé husitské celocírkevní výtvarnou soutěž "Kámen ke kamení a je tu chrám - místo k modlitbě".

JDEME K ...

Dokončení ze str. 3
něco zcela jistě. Ale tak mlhavě, že to ani nestojí za to. Jsou skutečnými POHANY. O to víc, že mají veškerý komfort 21. století. Konzumní a bulvární způsob života. Novodobé modlářství. Co my na to? Jak by asi novodobí misionáři typu C+M reagovali na dnešní pohanství?
Udělejme anketu: „Jak se mám chovat mezi novodobými pohany? Nejsm už s nimi ztotožněn? Jsem ještě křesťan, kristovec? Jak bych se choval, být vyslán z Těsáloniky do nějakého Česka, jak bych těm po-hanům řekl tu krásnou zprávu o Kristu??? Jak?“

Mgr. Petr Mečkovský

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

POSLÁNÍ SEDMDESÁTI

V	S	Y	C	V	R	Á	T	I	T	P	S
L	Á	E	N	E	H	O	N	I	O	I	
Ň	M	Z	D	A	S	B	Í	T	A	Z	V
C	E	Š	Ě	M	U	T	T	D	N	D	T
U	T	Ž	L	V	D	K	A	V	Š	R	S
Z	L	S	N	T	O	E	L	A	O	A	V
D	E	I	Í	V	O	T	S	Ě	M	V	O
R	Ž	J	C	J	L	J	O	Á	N	T	L
A	E	E	I	E	O	C	P	CH	T	Á	Á
V	D	Ů	M	K	Í	N	I	J	A	D	R
I	S	P	O	Č	I	N	O	U	T	R	K
T	I	P	Z	Ů	S	T	A	T	N	Á	P

cesta
dát
dělníci
dům
dva
jiní
jíst
království
město
měšec

mošna
mzda
nohy
obuv
ovce
Pán
pít
pokoj
poslat
pozdrav

prach
sedmdesát
spochinout
ulice
uzdravit
vejít
vlci
vrátit
zůstat
žeň

(Řešení z minulého čísla: C.)

Jana Krajčířiková

KŘESŤANSKÁ TURISTICKÁ AGENTURA MESITES

již desátý rok nabízí ubytování
v apartmánech u moře v Chorvatsku
za skvělé ceny!

www.mesites.cz

Využitím našich služeb současně podpoříte
misijní práci manželů Dohnalových v Chorvatsku.
Objekty jsou ideální pro rodinnou, sborovou
dovolenou i dovolenou studentů a mládeže.
Objednávejte, dokud jsou ještě volné termíny!

info@mesites.cz

kata.mesites@seznam.cz

Skype: katadohnal

GSM +38591 5659536

Soutěže se mohou zúčastnit členové naší církve, děti a mládež navštěvující hodiny náboženství ČČSH.

Soutěžní kategorie:

I. předškolní věk

II. mladší školní věk (1. stupeň ZŠ)

III. starší školní věk (2. stupeň ZŠ)

IV. mládež (3. stupeň)

V. skupiny

VI. dospělí

VII. senioři

VIII. profesionální umělci z řad církve

Téma:

Budování chrámu, obnova chrámu (Ezdráš, Nehemjáš, Ageus...), místo k modlitbě.

Způsob zpracování:

Volná výtvarná technika.

Svá díla zasílejte nejpozději do **30. listopadu 2009** na adresu: Naukový odbor, Úřad Ústřední rady ČČSH, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6 – Dejvice.

K dílu připojte následující údaje: jméno, příjmení, věk a soutěžní kate-

gorii, kontaktní adresu, popř. náboženskou obec. Dále prosíme připište váš souhlas s tím, že vámi zasláná díla vám nebudou vrácena, a souhlas s dalším využitím díla pro potřeby církve (výstava v jubilejním roce apod.). Na první tři nejhezčí díla v každé kategorii čekají zajímavé ceny. Vyhlášení výsledků soutěže proběhne 30. ledna 2010 ve 13 h v Praze. Z došlých děl bude v roce 2010 vytvořena výstava.

(vm)

Koncerty u sv. Mikuláše

* 6. 7. – 14 hodin

Benefiční koncert

University Choir NMMU (JAR)

* 6. 7. – 20 hodin

W. A. Mozart – Requiem

Praga Sinfonietta Orchestra,

Vox Praga Chorus,

diriguje: M. Němečková

* 7. 7. – 17 hodin

Bach, Händel, Mozart

Zuzana Němečková – varhany,

Petr Příbýl – viola

* 8. 7. – 17 hodin

Dvořák, Bach, Vivaldi

Anna Vršinská – mezosoprán,

Marie Šestáková – varhany

* 9. 7. – 17 hodin

Bach, Vivaldi, Dvořák

ADAMUS TRIO,

J. Adamus – hoboje,

J. Adamusová – viola,

K. Novotná – čembalo

* 10. 7. – 14 hodin

Benefiční koncert

The Kings School (UK)

* 10. 7. – 17 hodin

Bach, Schubert, Dvořák

Josef Kšica – varhany,

Tomáš Jindra – bas

* 10. 7. – 20 hodin

Mozart, Vivaldi, Bach

Consortium Pragense Orchestra,

Š. Heřmánková – soprán,

M. Laštovka – trubka

* 11. 7. – 17 hodin

Bach, Schubert, Albínini

Jiřina Pokorná – varhany,

Miroslav Kejmar – trubka

* 11. 7. – 20 hodin

Händel, Vivaldi, Ravel

New Prague Radio Symphony

Collegium,

M. Volánek – trubka

* 12. 7. – 17 hodin

Bach, Händel, Rosini

K. Valoušková – soprán,

O. Musilová – mezosoprán,

Z. Němečková – varhany

* 12. 7. – 20 hodin

Dvořák, Händel, Vivaldi, Ravel

New Prague Radio Symphony

Collegium,

M. Volánek – trubka

KALENDARIUM – ČERVENEC

6. 7. 1419 - Král Václav IV. dosadil na Novém Městě pražském nové konšely, vesměs z odpůrců Husových; nová městská rada poručila vyhnat husitské kněze z far, zakázala veškerá veřejná shromáždění lidu (procesy) a kázání před kostely, a dokonce nechala zatknout a uvěznit některé stoupence kalicha.

7. 7. 1914 - Ve Vídni zasedala ministerská komise, v níž převládl tvrdý kurs vůči Srbsku (představoval ho ministerský předseda hrabě K. Stürgkh). Začaly přípravy k válce.

8.-10. 7. 1844 - Před Poříčskou (Špitálskou) branou v Praze došlo ke srážce železničních dělníků (pracujících na stavbě Severní státní dráhy) s vojskem; dělníci nespokojeni s mzdovými poměry chtěli přednést své stížnosti podnikatelům stavby, bratřím Kleinům. Při střetu s vojáky došlo ke střelbě, čtyři dělníci byli zabiti, další byli zraněni. Následovaly výtržnosti ve středu Prahy, které přerostly v útoky na Židy a v rabování jejich obchodů. Ke srovnání železničních dělníků došlo i v okolí Prahy - v Úvalech, Tuklatech a Škvorci a na stavbě Severní dráhy Ferdinandovy u Hranic.

8. 7. 1929 - Zemřel v Praze **Jaroslav Goll** (* 11. 7. 1846 v Chlumci nad Cidlinou) - historik, který patří spolu s F. Palackým k nejvýznamnějším osobnostem našeho dějepisectví, i když neprávem opomíjeným. Po maturitě na pražském Akademickém gymnáziu studoval na filosofické fakultě. Roku 1871 odjel na studijní pobyt na universitu v Göttingen a následujícího roku se stal tajemníkem vyslanca USA v Berlíně. Pobytu v Německu využil především ke studiu a sbírání historického materiálu. Po návratu byl mj. redaktorem Lumíru. Roku 1875 se habilitoval na pražské universitě v oboru všeobecných dějin a roku 1880 byl jmenován profesorem. Po rozdělení university (1882) přešel na její českou část, vybudoval tu skutečně vzorný historický seminář a stal se zakladatelem pozitivistické historické školy u nás. I když byl známý jako pravý virtuos v kritice a výkladu pramenů (sám se zabýval mj. dějinami Jednoty bratrské), větší význam se spatřuje v jeho výchovném působení (mezi jeho odchovance patří J. Pekař, Josef Šusta a mnozí další). Spolu s J. Gebauerem a T. G. Masarykem měl také zásadní podíl na odhalení Rukopisu královédvorského a zelenohorského jako novodobých falz. Roku 1895 založil s historikem A. Rezkem Český časopis historický, který vychází dodnes. Roku 1907 byl pak jmenován rektorem university. Za 1. světové války však zůstal přes všechny výzvy do poslední chvíle loajální k Rakousko-Uhersku, a tím se po vzniku ČSR fakticky zcela vyřadil ze společenského dění. Zemřel prakticky zapomenut a teprve s odstupem doby byl oceněn jeho přínos jako brilantního historika. Neznámý je dnes jako básník (psal především lyriku) a překladatel.

9. 7. 1609 - Rudolf II. podepsal českým stavům (přes odpor některých katolíků) Majestát na náboženskou svobodu, jenž povoloval třem stavům a jejich poddaným tzv. Českou konfesi z roku 1575 a dával stavům právo obsazovat dolní konzistor (24 seniory) i správu univerzity; rovněž jim dovoľoval volit ze svého středu sbor 30 defenzorů. Podle Majestátu nesměl být nikdo proti své vůli nucen k žádnému náboženství. Ve svých formulacích to byl nejliberálnější náboženský zákon v Evropě vůbec, navíc umocněn ještě tzv. dodatky - Porovnání (katolíků s evangelíky), Artykul o dání moci defenzorům a slibem nekonfiskování statků politickým odpůrcům. Protestanti tak získali legální podmínky k náboženskému životu. Majestát měl po zapsání do zemských desek 22. července povahu zákona a vyjadřoval přesun mocenské převahy na stranu stavovské opozice.

9. 7. 1654 - Teprve jedenadvacetiletý římskoněmecký a český král Ferdinand IV. se nakazil černými neštovicemi a nečekaně zemřel. Následníkem trůnu se stal jeho čtrnáctiletý bratr Leopold.

9. 7. 1834 - Narodil se v Praze **Jan Neruda** (+ 22. 8. 1891 v Praze) - český básník, prozaik, novinář a umělecký kritik, který je nazýván duchovním otcem moderní poezie.

10. 7. 1819 - Vydán byl nový učební plán pro gymnázia, který zavedl šestitřídní gymnázia se čtyřmi nižšími třídami (gramatická třídy) a dvěma vyššími třídami (humanitní třídy). Dosud existovala pětitřídní gymnázia, jen gymnázia v sídlech lyceí nebo univerzit měla šest tříd (tzv. akademická gymnázia).

10. 7. 1904 - Narodil se v Praze **Iša (František) Krejčí** (+ 6. 3. 1968 v Praze) - hudební skladatel, dramaturg a dirigent, který už od roku 1934 pracoval v Čs. rozhlasu v Praze jako hudební režisér. Společně s P. Bořkovcem, J. Ježkem, Václavem Holzknechtem a Františkem Bartošem tvořili hudební skupinu Mánesa. Po válce se stal dirigentem a šéfem opery v Olomouci, kde k sobě upoutal pozornost nápaditou dramaturgií. V roce 1958 se stal dramaturgem pražského Národního divadla. Jako skladatel patří za hlavního reprezentanta českého hudebního neoklasicismu. Jeho skladby - poměrně nečetné - lze poslechem identifikovat po krátké chvíli, protože se brzy dopracoval osobitému slohu. Platí to především o jeho orchestrálních dílech, v nichž zaujmou 4 symfonie (1955-67), *Serenáda* (1947-50), *14 variací na píseň Dobrú noc* (1951-52). Komická opera *Pozdvížení v Efesu* (1939-43, libreto Josef Bachtík podle Shakespeara, premiéra v Národním divadle 1946) byla už vícekrát nastudována doma i v zahraničí. Tragická poloha Krejčímu vyhovovala méně, přesto je jeho scénická kantáta *Antigona* (premiéra Olomouc 1965), bez sebemenšího naturalismu či teatrálního patosu, velmi působivá. Televizní zfilmování Pavla Hlobla s novou textovou úpravou V. Renče získalo mezinárodní ocenění. Vážné prožitkové polohy se objevují v Krejčího komorních skladbách, zvláště ve 2. (ze tří) *smýčcovém kvartetu* (1953). Komponoval též písně, hudbu k činohrám a podobně.

(red)

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: ceskyzapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9